

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2021 ජූලි

යෝජිත උත්තර

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බැඳුකරණය (CPT)

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය
නො. 540 , පුරුෂ මුදුන්තේවිටුවේ ආනන්ද නාගම් මාවත,
නාරාජේන්පිට, කොළඹ 05.
දුරකථන : 011-2-559 669

මෙය අධ්‍යාපන හා පුහුණු කිරීම අංශයේ ප්‍රකාශනයකි

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ කිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2021 ජූලි

(304) සංස්ථාපිත සහ පුද්ගලික බදුකරණය

යෝජිත උත්තර

(මුළු ලකුණු 20)

A කොටස

පළමුවන ප්‍රය්‍රාය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිචේදය 1 - ශ්‍රී ලංකාවේ බදුකරණය හැඳින්වීම

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 69 (1) දරන වගන්තිය අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ වාසික පුද්ගලයෙක් යනු යම් පුද්ගලයකු යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා,

- ලංකාව තුළ වාසය කරයි නම්
- එම වර්ෂය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාව තුළ කායිකව සිටී නම් සහ එම කායිකව සිටීමේ කාලසීමාවේ හෝකාලසීමාවල මුළු එකතුව එම වර්ෂය තුළ ආරම්භ වන හෝ අවසන් වන යම් මාස දොළඟක කාලසීමාවක් තුළ දී දින එකසිය අසුතුන (183)ක් හෝ ර්ට වැඩි ගණනක් වේ නම්
- එම පුද්ගලයා ශ්‍රී ලංකාවේ රුපයේ සේවකයකු හෝ නිලධාරයෙකු වේ නම් සහ එම පුද්ගලයාගේ කළමනා එම වර්ෂය තුළ විශේෂයක ඇත්තාම්
- වෙළඳ තැබූ පනතේ අර්ථානුකූලව, ශ්‍රී ලංකා නොකාවක සේවයේ තියුණ්කව සිටින්නේ නම්, ඔහු එසේ සේවයේ තියුණ්කව සිටින කාලසීමාව තුළ

2020.08. 29–2021.03.14 (දින)	
අගෝස්තු	2
සැප්තැම්බර්	30
ඔක්තෝම්බර්	31
නොවැම්බර්	30
දෙසැම්බර්	31
ජනවාරි	31
පෙබරවාරි	28
මාර්තු	14
	197

රුවන් දින 183 කට වඩා සිංගපේෂීරුවේ වාසය කර ඇත. එබැවින් ඔහු ශ්‍රී ලංකාවේ බදු කටයුතු සඳහා නොවාසික පුද්ගලයෙක් නොවේ.

(ලකුණු 05)

දෙවන ප්‍රය්‍රිය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිචේදය 07 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බුදු

(a)

2016 අංක 12 දරන මුද්දර ගාස්තු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනුව රු25000 හෝ රට වැඩි දේපොලක් සඳහා ලබා දෙන ලද පතක් හෝ කුවිතාන්සියක් මත රු 25 ක් ගෙවීමේ වගකීමට බැඳේ.

ඒ අනුව MSL ගාමන්ටස් පුද්ගලික සමාගම 2020/21 තක්සේරු වර්ෂයේ දී රු 25000 ක් ලද පතක් සඳහා රු 25 ක මුද්දර බද්දක් ගෙවිය යුතුය.

$$\begin{aligned} \text{කාර්තුවකට ගෙවිය යුතු මුද්දර බද්ද} &= 120 \times 25 \times 3 \\ &= \underline{\text{රු. 9,000/-}} \end{aligned}$$

(ලක්ෂණ 03)

(b)

2016 අංක 12 දරන මුද්දර ගාස්තු (විශේෂ විධිවිධාන) පනත අනුව සැම “විශේෂිත සාධන පත්‍රයක්” මතම මුද්දර ගාස්තු අය කරනු ඇත. එම සාධන පත්‍රය,

- 1 දිවුරුම් පෙන්සමක්,
- 2 රක්ෂණ ඔප්පුවක්,
- 3 ප්‍රසිද්ධ නොතාරිස්වරයකු ලෙස ක්‍රියාක්‍රීමේ අධිකාරී පත්‍රයක්,
- 4 යම් මූදලකට හෝ වෙනත් දේපළක් සඳහා දෙන ලද ලද පතක් හෝ නිදහස් කිරීමක්,
- 5 වෙළෙඳාම, ව්‍යාපාර, වෘත්තිය කරගෙන යාමට කාලානුරුපිට බලපත්‍රයක් ලබාගැනීම
- 6 මෙය පත් හිමියන් විසින් කරන ලද හිමිකම් ඉල්ලීම
- 7 කොටස් සහතිකයක්
- 8 පොරොන්ද නොවුවක්
- 9 ඔහුම දේපොලක උකසක්

(ලක්ෂණ 02)

(මුළු ලක්ෂණ 05)

තෙවන ප්‍රය්‍රිය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිචේදය 2 - ආදායම් මූලාශ්‍ර

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් බදු පනත අනුව ආයෝජන වත්කම් උපලබාධි කිරීමෙන් ලබන ලැබේමක් ඇතුළත් බදු අය කළ හැකි ආදායමක් සහිත සැම තැනැත්තකු ම, ඒ උපලබාධි කිරීම සිදු වූ අදාළ ලිත් මාසය අවසන් වී දින තිහක කාලයක් ඇතුළත 10% ක ප්‍රාග්ධන ලාභ බදු වාර්තාවක් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා වෙත ගෙවිය යුතුය.

ඉඩම මත ලැබූ ප්‍රාග්ධන ලාභය		
ලැබුණු ප්‍රතිශ්‍යාව		8,000,000
අඩුකළා: ආයෝජන වත්කම් පිරිවැය		
ගැනුම් පිරිවැය / වත්කම් වෙළෙඳපොලේ අගය*	6,800,000	
වියදම්:		
තැරුවිකාර ගාස්තු	<u>50,000</u>	(6,850,000)
ප්‍රාග්ධන ලාභය		1,150,000

* 2017 සැප්තැම්බර් 30 වන දිනට පැවති ආයෝජන වත්කමක පිරිවැය එදිනට වත්කමේ වෙළඳපාලේ අගයට සමාන වේ.

ලැයිස්තුගත නොවන කොටස විකිණීමෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ලාභය

ලැබුණු ප්‍රතිශ්ථාව	1,000,000
--------------------	-----------

අඩුකළය: ආයෝජන වත්කමේ පිරිවැය

ගැනුම් පිරිවැය (12,000x54/-)	(648,000)
------------------------------	-----------

කොටස විකිණීමෙන් ලද ප්‍රාග්ධන ලාභය	<u>352,000</u>
-----------------------------------	----------------

මුළු ප්‍රාග්ධන ලාභය (1,150,000+352,000) = Rs. 1,502,000

ප්‍රාග්ධන ලාභ බුදු අනුපාතය = 10%

ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද (1,502,000x10%) = Rs. 150,200/-

(ලකුණු 05)

හතරවන ප්‍රක්ෂා සඳහා ගෝපිත උත්තර :

පරිචේදය 6 - රඳවා ගැනීමේ බදු සහ ප්‍රාග්ධන ලාභ බද්ද හා බදුකරණයට අදාළ නඩු තීන්දු

සපයා ඇති තොරතුරු අනුව සී/ස හරිත සමාගම සිල්වා මහතාගේ දීර්ස කාලීන විධිඵල සේවය සැලකිල්ලට ගනිමින් හදවත් සැත්කමක් කිරීමට ඔහුට රු මිලියන 1.2 ක් එකවර ගෙවීමක් සිදු කර ඇත.

SRI LANKA

ක්‍රිඩ් එදි. ආදායම් බදු කොමසරීස් හිදී ඔහුගේ සුවිශේෂ සේවය අයය කරනු පිළිස සේවායෝජකයා (සමාගම) ප්‍රසාද දීමනා යනුවෙන් හඳුන්වනු ලැබූ විශේෂ ගෙවීමක් කරනු ලැබේය. මෙම ගෙවීමේ වේතනාව සමාගම වෙත කරන ලද දීර්ස කාලීන සේවාවක් මිස සමාගමට කරන ලද ඔහුගේ සේවාවන් සැලකිල්ලට නොගත් බව අධිකරණය පැහැදිලි කළේය. එබැවින් ක්‍රිඩ් වෙත කරන ලද මෙම ගෙවීම වෙත කරන ලද ප්‍රදේශීලික ගෙවීමක් වන අතර රැකියාවන් ලද ලාභයක් නොවේ.

මෙම නඩුවේ දී සිල්වාට එකවර මුදලක් ලැබේ ඇත්තේ රැකියාවට අදාළව තැග්ගක් නොවන අතර එය හඳු සැත්කමක් තිසා සිදු වුවක් බවත් සමාගම විසින් ඔහුගේ සේවය ඇගයීමක් වශයෙන් සිදුකළ බවත්ය. එබැවින් ඒ මත ආදායම් බදු ආය නොකෙරේ.

(ලකුණු 05)

A කොටසහි අවසානය

පස්වන ප්‍රගත්‍යා සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිවෙශීය 5 - බැඳීම් හා හ්‍රියාපටිපාරි

(a)

2017 අංක 24 දරන දේශීය ආදායම් පනතේ 176 දරන වගන්තිය අනුව, යම් පුද්ගලයෙක් නියමිත දිනට හෝ දින 14 ක් ඇතුළත සම්පූර්ණ වාරිකය හෝ ඉන් කොටසක් ගෙවීමට අපොහොසත් වුවහොත් ගෙවිය යුතු බඳු විෂින් 10% කට සමාන ද්‍රි මුදලක් ගෙවීමට බැඳී සිටිය යුතුය.

(ලක්ෂණ 03)

(b)

2020 නොවැම්බර් 30 දින සිට මාස 30 ක් /2021 පෙබරවාරි 28

(ලක්ෂණ 03)

(c)

වලංගු අභියාචනයක් වීමට පරිපාලන සමාලෝචනයේ 139 වගන්තියට අනුව තක්සේරුවට එරෙහිව අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කිරීමේ දී තීලා පහත අවශ්‍යතා සපුරාලිය යුතුය.

- අභියාචනය ලිඛිත විය යුතුයි.
- දේශීය ආදායම් කොමිෂන් රුහුණුවාලා වෙත අභියාචනය යොමු කළ යුතුයි.
- අභියාචනයට හේතු දැක්විය යුතුයි.
- හිතාමතා මගහැරීමක් සිදු නොකළ බවට සාක්ෂි ඇමුණිය යුතුයි.
- තක්සේරුව ලැබූ දින සිට දින 30 ක් ඇතුළත අභියාචනය ඉදිරිපත් කළ යුතුයි.

(ලක්ෂණ 04)

(මුළු ලක්ෂණ 10)

හයවන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝමිත උත්තර :

පරිවේශ්දය 4 - විවිධ ව්‍යවසායන් මත බදුකරණය

වින් ලේඛිස්ස්
2020/21 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
හවුල් ව්‍යාපාර ආදායම බද්ද ගණනය

(රු.'000)

හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම	01	12,782
ආයෝජනවල තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		<u>650</u>
තක්සේරු කළ හැකි මුළු ආදායම		13,432
අඩුකලා:		
පරිත්‍යාග (රජයට කළ පරිත්‍යාග 100%ක් ඉඩදේ)		(100)
බදු අය වන ආදායම		13,332
බදු ගණනය		
ගෙවිය යුතු බද්ද ((1000 x 0%) + (12,332 x 6%))		739.920

සටහන 1: හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම ගණනය

(රු.'000)

බද්දට පෙර ලාභය		8,378
අඩුකලා:		
පොලී ආදායම (ආයෝජන ආදායම)		(650)
එකතු කලා:		
හවුල්කරුවන්ගේ වැටුප් (ඉඩ නොදේ)		
රාමන් (200x12) 2,400		
වන්දා (200x12) <u>2,400</u>		4,800
සංග්‍රහ වියදම් (වියදමක් ලෙස ඉඩ නොදේ)		46
රාමන්ට ගෙවීම (ඉඩ නොදේ)		108
වන්දාගේ බිරිද්‍රව වැටුප් ගෙවීම (ඉඩ දේ)		-
පරිත්‍යාග (ආදායම ජනනය කිරීමට අදාළ නොවේ)		<u>100</u>
හවුල් ව්‍යාපාරයේ තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		12,782

(මුළු කෙළු 10)

හත්වන ප්‍රශ්නය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිචේදය 7 - අනෙකුත් ව්‍යාපාර බදු

සි/ස රුකී සමාගම

2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් කාර්මුව සඳහා
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද ගණනය

(රු.'000)

	<u>සැපයුම් වට්චනාකම</u>	<u>අනුපාතය</u>		<u>එකතුව</u>
දූනය අනුප්‍රමාණය මත සැපයුම	24,500	0%		-
බදු ලියාපදිංචි තැනැත්තන්ට කරන ලද සැපයුම	124,000	8%		9,920
SVAT සැපයුම	<u>6,500</u>	8%		<u>520</u>
නිමවුම් බද්ද	155,000			10,440
<u>යෙදවුම් බද්ද</u>				
ආනයන අමුදවා මත බද්ද			7,825	
දේශීය ගැනුම් මත බද්ද			<u>454</u>	
			8,279	
ඉදිරියට ගෙනා යෙදවුම් බද්ද			<u>954.6</u>	
				<u>9,233.6</u>
ගෙවිය යුතු VAT බද්ද				1,206.40
අඩුකළා: වාරික ගෙවීම				(2,000)
SVAT ඉන්වොයිසිය ($6,500 \times 8\%$)				<u>(520)</u>
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බදු මුදල (වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද)				(1,313.60)

(ලක්ශ්‍ර 10)

B කොටසේ අවසානය

(මුළු ලක්ශණ 50)

අවවන ප්‍රයෝග සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිචේදය 3 - ව්‍යාපික පුද්ගලයන් සහ සමාගම සඳහා බුද්ධකරණය

සී/ස නීවි නිෂ්පාදන පුද්ගලික සමාගම

2020/21 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ආදායම් බද්ද ගණනය

(රු.'000)

	සටහන		රු.
ව්‍යාපාර ආදායම	1		79,306.8
ආයෝජන ආදායම	2		3,754
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම			83,060.8
අඩුකළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම හා සහන (W3)			<u>1500</u>
බදු අය කළ හැකි ආදායම			81,560.8
බදු වගකීම			
විශේෂ බදු අනුපාත (ලාභාංග) ($1,500 \times 14\%$)		210	
ඉතිරි ආදායම මත සාමාන්‍ය බදු අනුපාත ($77,806.8 \times 18\%$)		14,005.224	
ආයෝජන ආදායම ($2,254 \times 24\%$)		<u>540.96</u>	14756.184
අඩුකළා : බදු බැර			
ආර්ථික සේවා බදු ගෙවීම		-	
වාරික ගෙවීම		<u>5000</u>	<u>(5000)</u>
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද			9756.184

සටහන 1

සී/ස නීවි නිෂ්පාදන පුද්ගලික සමාගම

2020/21 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා

ව්‍යාපාර ආදායම ගණනය

(රු.'000)

විස්තරය	පෙර වැඩි	+	-
බදු පෙර ලාභය		64,250	
ලාභාංග - ආයෝජන ආදායම			1,500
පොලී - ආයෝජන ආදායම			2,254
මෝටර රථ විකිණීමෙන් ලද ගිණුම්කරණ ලාභය	1		122
තක්සේරු කළ හැකි ගාස්තු / (තුළනය කිරීමේ දීමනා)	1	550	
ක්ෂය - ඉඩනොදේ		16,457	
ප්‍රාග්ධන දීමනා	2		7755.2
අනුමත ප්‍රණායනයට කළ පරිත්‍යාග		1,500	
ජාරිතොෂික වෙන් කිරීම		4,214	
ESC කපා හැරීම		1,485	

අධ්‍යාපන මණ්ඩල වෙන් කිරීම		4,550	
පරුදෝශන වියදම (100% අතිරේක අයකිරීම)			1,500
පාරිතොෂික ගෙවීම			568
එකතුව		93,006	13,699.2
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		79,306.8	

පෙර වැඩ 1 – මෝටර රථ විකිණීමෙන් ලද ලාභය

විකුණුම් ප්‍රතිශ්‍යාව 1,200

අඩුකළා: ලියා හළ අගය

යන්ත්‍ර පිරිවැය 3,250

(-) ප්‍රාග්ධන දීමනා

ත/ව 2016/17 - 3,250 X 20%	650		
ත/ව 2017/18 - 3,250 X 20%	650		
ත/ව 2018/19 - 3,250 X 20%	650		
ත/ව 2019/20 - 3,250 X 20%	650	2,600	650
තක්සේරු ආදායම			550

පෙර වැඩ 2 – ප්‍රාග්ධන දීමනා

(රු. '000)

විස්තරය	අන්තර් කර ගත වර්ෂය	වත්කමේ පිරිවැය	ප්‍රාග්ධන දීමනා අනුපාතය (වසර)	ප්‍රාග්ධන දීමනාව
ඉඩම	2014/15	2,400	-	-
ගොඩනැගිලි	2015/16	46,000	10%	4,600
යන්ත්‍ර	2016/17	12,450	33 1/3%	-
මෝටර ලොරේ රථ	2018/19	8,650	5	1,730
මෝටර ලොරේ රථ	2020/21	4,320	5	864
කාර්යාල උපකරණ	2019/20	1,656	5	331.20
පරිගණක	2019/20	450	5	90
පරිගණක මඳුකාංග	2019/20	840	6	140
එකතුව				7755.2

සටහන 2 : පොලී – ආයෝජන ආදායම

ලාභාංග	1,500
පොලී ආදායම	2,254
ආයෝජන ආදායම	3,754

(මුළු ලකුණ 25)

නවචන ප්‍රස්ථාය සඳහා යෝජිත උත්තර :

පරිවේශීය 3 - වාසික පුද්ගලයන් සහ සමාගම් සඳහා බුද්ධකරණය

සුරංග

2020/21 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා
ගෙවිය යුතු ආදායම බද්ද ගණනය

	සටහන	රු.	රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම	1		4,512,000
ආයෝගීතන ආදායම	2		<u>1,417,000</u>
තක්සේරු කළ හැකි මුළු ආදායම			5,929,000
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන			
තනි පුද්ගලයන් සඳහා පුද්ගලික සහනය		3,000,000	
වියදම් සහන	3	1,150,000	
කුලී සහන ($1,200,000 \times 25\%$)		<u>300,000</u>	
මුළු සහන		4,450,000	
පරිත්‍යාග (100% ඉඩ දේ)	4	<u>100,000</u>	
මුළු සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම් සහ සහන			(4,550,000)
බඳ අය කළ හැකි ආදායම			<u>1,379,000</u>
ගෙවිය යුතු බද්ද			
පළමු ($1,379,000 \times 6\%$)		82,740	
මුළු ගෙවිය යුතු දළ බද්ද			82,740
අඩු කළා : බදු බැර			
ලැපයන විට ගෙවීම්		90,720	
වාරික ගෙවීම්		<u>10,000</u>	<u>(100,720)</u>
ඉතිරි ගෙවිය යුතු බද්ද (වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද)			<u>(17,980)</u>

සටහන 1 - සේවා නියුක්ති ආදායම

ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තිය	පෙරවැති
මුළික වැටුප ($300,000 \times 12$)	3,600,000
ගමන් වියදම් දීමනා ($50,000 \times 12$)	600,000
ප්‍රසාද දීමනා	300,000
වෛද්‍ය දීමනා (වගකීමට නොබැඳේ)	1
දුරකථන බිල් ($24,000 \times 50\%$)	12,000
ගුවන් විකවිපත් හා තැවතුම් (වගකීමට නොබැඳේ)	2
තක්සේරු කළ හැකි සේවා නියුක්ති ආදායම	<u>4,512,000</u>

සටහන 2 – ආයෝජන ආදායම

කළේ ආදායම (100,000x12)	1,200,000
ස්ථාවර තැමිපත් මත පොලී ආදායම	72,000
ලාභාංග	
- ලැබුණු ලාභාංග වලින් ගෙවීම (නිදහස්)	-
- ලාභ වලින් ගෙවීම	<u>145,000</u> <u>145,000</u>
තක්සේරු කළ හැකි ආයෝජන ආදායම	<u><u>1,417,000</u></u>

සටහන 3 – වියදම් මත සහන

ලැයිස්තුගත සමාගමවල කොටස් මිලට ගැනීම	900,000
දේශීය අධ්‍යාපනය	<u>250,000</u>
	<u><u>1,150,000</u></u>

මිලියන 1.2 සීමාවට යටත් වේ

සටහන 4 – සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්

යහළුවෙකුට කළ පරිත්‍යාග – ඉඩ තො දේ	-
මූලික රෝහලට කළ පරිත්‍යාග (රුපෑට කළ පරිත්‍යාග ලෙස සැලකේ) (100% ඉඩ දේ)	<u>100,000</u>
	<u><u>100,000</u></u>

(මුළු කොණු 25)

C කොටසෙහි අවස්ථානය

Notice:

These answers compiled and issued by the Education and Training Division of AAT Sri Lanka constitute part and parcel of study material for AAT students.

These should be understood as Suggested Answers to question set at AAT Examinations and should not be construed as the “Only” answers, or, for that matter even as “Model Answers”. The fundamental objective of this publication is to add completeness to its series of study texts, designs especially for the benefit of those students who are engaged in self-studies. These are intended to assist them with the exploration of the relevant subject matter and further enhance their understanding as well as stay relevant in the art of answering questions at examination level.

© 2021 by the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka). All rights reserved. No part of this document may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without prior written permission of the Association of Accounting Technicians of Sri Lanka (AAT Sri Lanka)